

Aleksanteri II.

Venäjän Keisari, Suomen Suuriruhtinas.

Kansanvalistus-Seuran

Kalenteri

1881.

Helsingissä, 1880.

Kansanvalistus-seuran kustannuksella.

Esipuhe.

Sanjanwalistus-seuran mykyjään voimassa olevien sääntöjen mukaan on seura oikentettu, paitsi jäsenille vuosimaksuista jaotawia kirjoja, myöskin painattaa muita. Seuran viimeisessä juhlatokouksessa katjottiin suotawaksi että Seuralle tällä tavoin annettaihin tilaisuus enemmän ja monipuolisemmin waituttaa tarjoitujensa saawuttamiseksi. Toteuttaaksensa tätä Seuran toiwomusta ja sen undistetuiissa säännöissä hywätyhtyä periaatetta, on Seuran toimikunta ensimmäisenä askeleena ryhtynyt sanjanalenterin toimittamisen hankkeihin Suomen kansalle. Kirja tarjotaan tässä walmiina yleisölle. Sen arwosta jeta siinä olevista puutteista on jokainen tilaisuudessa tuomita. Jos yritykselle suodaan jattoa, woinnee se tulewissa vuosikerroissa kiitollisuudella hyödyksiä käyttää niitä neuvoja ja muistutuksia, joita se ystäviltänsä toiwoo saawansa.

Annakka-osaasto poittaa etupäässä siihen otettujen „muistiinpanojen“ kautta tawallisista; jos siitä, wästen toimituksen tahtoa, olisi jäänyt tärkeämpiä tietoja pois, toiwoo toimikunta siitä tulla huomautetuksi, ennenkuin uusi vuosikerta painetaan.

Annakassa olevien nimipäiwien suhteen on eri haaralta lausuttu toiwomus, että siinä suotaisiin sijaa uusille sanjalliskille nimille, joita yhä enemmän tulee käytäntöön maassamme. Toimikunta ei kuitenkaan ole katjonut sopiwaksi siinä kohden poiketa wirallisesta kalenterista ja sen enimmäen historiallisista nimistä.

Mitä kalenterin muuhun sisältöön tulee, on sitä koetettu tehdä waittelewaiseksi ja jamasja sellaiseksi, että siitä jäisi jotain jällele lukijan mieleen. Päiwän tärkeämpiä tapauksia on siinä etupäässä muistettu.

Toimikunta ei ole tahtonut heittää kalenteria ilman launo-kirjallista osaastoa. Maassa, jossa on niin wähen kirjailijoita kuin meidän, woiyi tulla waitetaksi siinä juhden aina saada hywää tarjotawaksi. Sentähden ja myöskin katjoen siihen merittytseen, josta suorajanainen kertomus meidän aikana on saawuttanut nuoren polwen edistytseen, on toimikunta tulewaisiunta warten turwannut teinon, josta kirjan ilmoitusosastoja on täydellinen selitys.

Stewäällä lewitetyistä ilmoituksesta ei ole kalenterin fuorituksesta paljon tarwittu poiketa. Minoastaan yksi luvattu kirjoitus on jäänyt pois, mutta pääsnee se tulewana wuonna julkisunteen. Laweutensa suhteen sisältää kirja sitä wastaan enemmän lehtiä, kuin oli luvattu, jota asia lile ei luettane wiaksi.

Sopuksi hartaat kiitokset kaikkille niille, jotta tiedoilla, awunannolla ja tilauksilla owat edistäneet kirjan ilmestymistä.

Helsingissä,

J. C. Frenckell'in ja Pojan kirjapainossa, 1880.

Kalenterin Toimikunta,

luut.		58
	Lit. 3: 4—7. Luf. 2: 21.	
1	2. Uuden w. p. 1880 Joulf. 20	
	Rom. 6: 3—11. Matt. 3: 13—17.	
2	S. Sunn. Uud. vuodesta 21	
3	M. Enof 22	
4	T. Titus 23	
5	S. Simeon ○ 9,4—3,8 24	
	Es. 60: 1—6. Matt. 2: 1—12.	
6	F. Loppiainen 25	
7	P. August 9,94 a. 26	
8	E. Erhard ○ 9,1—3,13 27	
	Rom. 12: 1—5. Luf. 2: 42—52.	
9	S. 1 Sunn. loppiaifestä 28	
10	M. Ritakor 29	
11	T. Hyginus 30	
12	K. Artadius ○ 8,57—3,22 31	
13	T. Ruutti 1881 Tammi. 1	
14	B. Felix 2	
15	G. Mauri ⊕ 1,14 e. ○ 8,52—3,28 3	

Ministiinpanoja:

Sivri ja majava olivat rauhoitetut koto vuoden ajalla.
Suom. kirjallisuuden seuran määrä- aikaiset kokoukset pidetään lufukaujen aikana ensimmäisenä kefiiviikkona kufjatin kuufja.
Raujanuvalifufus- feuran jäfen- rahat kofukaan ja lähetään vuoden alufja toimifunnuale Heliufiini.
Ben. Engl. 1870 l. obl. arw. Tammi kuufja.
Notif. 1862 l. obl. arw. Tammi. alufja.
1. Notif. 1862 w. lain. kofok- liput lunaf.
1. Unf. raut. l. kof. lunaf.
11. Marfin. Iwififkufiafi.

Muistettavia tapauksia tässä

1. Hirweä palttinen alkaa Norjan tuntureilla, Armfeltin armeijan veräytessä 1719.
2. Valtionhoitaja Swante Stuure + Westeräsissa 1512.
3. Kirjailija ja jävelniekka Kaarle Collan synt. Jihalmella 1828.
4. Suomen ensimmäinen päästäpantti awattu Turussa 1823.
5. Elisabet Petrowna keijarina + Pietarisja 1762.
6. Kristofer Wajerialainen + Helsingborg'ssa 1448.
7. Säätyjen edustajat tartastawat ensimmäen Suomen pantin hoitoa 1842.
8. Ministeriwalioishteeri, freiwi Aleksanteri Armfelt + Pietarisja 1876.
9. Raawi Gregorius lehoittaa jotaan Karjalaisia vastaan 1230.
10. Reduktiio-toimitunta aloittaa tyhnsä 1681.
11. Luonnontutkija Pietari Forskäl synt. Helsingissä 1732. Kemiantutkija Pietari Madolf v. Bousdorff + Helsingissä 1839.
12. Ruksa III synt. Tukholmassa 1746.
13. Runoilija Satori Topelius synt. 1818, Ruudnäsin kartanossa.
14. Suomen ensimmäinen sanomalehti-numero ilmestyy 1771. Kreiwi Kaarle Gerik Mannerheim + Turussa 1837.
15. Aleksanteri I sanoo Suomalai. deputatioille jäähyväiset 1809.

7	Num.	12: 6—16.	Joh. 2: 1—11.	7
16	S. 2 Ennn.	loppiaifestä		4
17	M. Anton			5
18	T. Brista			6
19	K. Henrik	○ 8,45—3,38		7
20	T. Fabian			8
21	P. Annetta			9
22	L. Vincencius	○ 8,39—3,45	10	
	Num.	12: 16—21.	Matt. 8: 1—13.	
23	S. 3 S. loppiaij.	¶ 10,27 a.	11	
24	M. Gerit Translat.		12	
25	T. Paawali		13	
26	K. Polykarpus	○ 8,31—3,55	14	
27	T. Krystostomus		15	
28	P. Kaarle		16	
29	L. Valerian	○ 8,24—4,4	17	
	Num.	13: 8—50.	Matt. 8: 23—27.	
30	S. 4 S. loppiaij.	¶ f. 2,28 a.	18	
31	M. Mihiel (Mii)		19	

Muistiinpanoja:

12. Marckinat Kemijärvellä.
 13. " Suopiosja.
 13. " Turussa.
 13. Wen. 1864 pass. I. korf. lunast.
 13. Wen. 1864 pass. I. obl. arm.
 15. Kewätufukutauji alkaa yliopistosja ja kouluissja.
 15. Si. ajewelwoillisuus ta-
 lenteria.
 27. Marffin. Hämeenlinnassa.
 27. Toripäiwä Heinolasja.
 28. " Porvoosja.
 Tammituun lopulla: Turun
 haara-osaston wuojsikokous.
 Tammit. lopulla läpettävät
 Kanjanwalistuss-seuran haa-
 ra-osajat wuojsikertomuksen
 ja toimittunnalle Helsingissä.

kuusia entisiltä ajoilta:

18. Kieilentuttija, afateemikko Antti Zuh. Sjögren + Pietarissa 1855.
19. Suomen apostoli, piispa Henrik + 1158. Suomen lähetysseura perustettu 1859.
20. Piispa Juhana Gegelius vanhempi + Turussa 1690. Tammituun waliofunta kokoontuu enisterta 1862.
22. Rustaa Adolof awaa waltioapäiwät Helsingissä 1616. Juhana August Sabels + Tufholmassa 1831.
23. Nuotin waltakunnan laki hywäksitty 1736. Prowessori Fredr. Bilh. Bipping + Helsingissä 1868.
24. Waltioapäiwäjärjestys annettu 1617 Örebrossa.
25. Gerit XIV pantu arwostaan 1569. Kenraali freiwi Kaarle Mieroht + 1712.
26. Kreiwi Berg astuu kenraalikuwernoöriwirtaansa 1855.
27. Suomen taide-yhdistys perustettu 1846.
28. Lufio Turkuun perustettu 1630. Keisari Pietari I + 1725 Pietarissa. Saara Eliabet Wadlin + Tufholmassa 1846.
29. Nilitarastaja nimitetty Suomen kansatouluille 1861.
30. Kaarle X lähtee Wähä-Veltin yli 1658. Juhana Wilhelm Snellman prowessori 1856.
31. Kirkkolaki määrätty juomennettawaksi 1688,

Muistiinpanoja:	
1 T. Birgitta Tammi. 20	1. Kotim. lahj. I. obl. arv.
2 A. Marian kirj. k. 20	1. Balt. palk. I. sarjat arv.
3 T. Hugo [-4,15 22	1. Grl. 1868 I. forf. lunast.
4 P. Ansgarius 23	1. Hyp. kot. I. forf. lunast.
5 L. Agata 24	1. Ven. Engl. 1870 w. I. fin.
Malaf. 3: 1—4. Luf. 2: 22—32.	
6 S. Kynttiläm. p. 2,34 a. 25	2. „Kynttiläm.“ jättää pois-
7 M. Mikard 26	muuttava lampuosi puolet
8 T. Malafias 27	huoneista jälkeensä tulijalle.
9 A. Raemi 28	3. Marffinat Savonlinnassa.
10 T. Elina 29	3. „Wiipurissa.
11 P. Eufrosyne 30	3. Toripäivä Loviisassa.
12 L. Gulafia 31	3. „Sortavalassa.
1 Kor. 9: 24—10: 5. Matt. 20: 1—16.	10. Marffinat Raantalissa.
13 S. Septuagesima Selmif. 1	16. „Rajaaissa.
14 M. Valentin 2	16. Raastan 5 milj. I. forf.
	lunast.

Muistettavia tapahtumia tässä

1. Taloudentutkija Antti Chydenius + Helsingissä 1803. Tutkimus Porvoon valtiopäiville 1809.
2. Väitwäpöki Juhana Jaakko Roth synt. Teistossa 1772. Paavo Ruotsalainen + 1852.
3. Valtionhoitaja Sten Sture nuorempi + 1520. Juhana Geze-
lius vanhempi synt. 1615.
4. Lufio- ja koulujärjestys annettu 1724.
5. Juhana Ludwif Runeberg syntynyt Pietarsaareissa 1804.
6. Asetus annettu kunnallishallituksesta maalla 1865.
7. Ilwila saa kaupungin oikeudet 1365.
8. Historioitsija Juhana Mesenius + 1637 Oulussa.
9. Runoilija Frans Mikael Franzen synt. 1772 Oulussa.
10. Kauppa- ja purjehdusjääntö annettu 1614. Piispa Jijaf
Rothowius + Turussa 1652.
12. Adolf Fredrik + Tukholmassa 1771.
13. Kaarle X + Göteborgissa 1660. Gerik Kustaa Euren + Hä-
meenlinnassa 1872.
15. Suomalaiset pääsivät tunnitkaan waaliin osalliseksi 1362. Re-
duktionjohtaja Klaus Hermanin. Fleming synt. Tukhol-
massa 1649.

Muistiinpanoja:	
15 T. Sigfrid 3	28. Tästä päivästä Huhtif.
16 A. Juliana 4	1 päivään on puoleksi wuo-
17 T. Polhron 5	deksi peätattu palkollinen oi-
18 P. Konfordia 6	teutettu pyytämään pääs-
19 L. Gabinius 7	tödistustensa, jos mieltä
2 Kor. 11: 19—31. Luf. 8: 4—15.	
20 S. Selfagesima 8	28. Katso asevelw. kalenteria.
21 M. Hilarius 9	Ranskanvalistus-seuran wuosi-
22 T. Pietari kathedr. 10	lofous Helsingissä t. f. lo-
23 A. Tertullianus 11	pulla sanomalehdissä ilmoi-
24 T. Mattias 12	tettavana päivänä.
25 P. Wictorinus 13	Sananlasku:
26 L. Nestor 14	Kyntteli koiwin kysyppi, Paa-
1 Kor. 13: 1—13. Luf. 18: 31—43.	
27 S. Laskeisfunn. Leander 15	mali pajatteleepi: joko on
28 M. Mararius 16	ruohitimet ruhottu, joko tap-
	purat tapettu?

kuussa entisiltä ajoilta:

16. Nriö Kaarle von Döbeln + Tukholmassa 1820.
17. Tähteintutkija J. B. A. Argelander + Bonnissa 1875.
18. Pietari Brahe synt. Nydholmassa 1602.
19. Napen taistelu 1714. Maalari Robert Wilhelm Ertman +
Turussa 1873.
20. Asetus annettu suomen kielen oikeuksista 1865.
21. Piispa Tuomas eroaa wirastaan 1245. Yhdistys- ja walu-
ustikirja hywäksytty 1789.
22. Luonnontutkija Samuel Chydenius synt. 1727 Eurajoella.
23. Juhana Jaakko Herwander synt. Hudesjakaupungissa 1805.
24. Santawuoren taistelu 1597. Taloudentutkija Antti Chyde-
nius synt. Sotkamosissa 1729. Rajaanin linna antautuu ja
räjähytetään ilmaan 1716.
25. Suomen historiallisen seuran säännöt hywäksytyt 1875.
26. Gerik XIV + Orbyhusin linnassa 1577. Postimerkit painaan
Suomessa kääntäntöön 1856.
27. Stolbowan rauha 1617. 1850 vuoden kielto suomalaista fir-
jallisuutta vastaan peruttu 1860.
28. Kalevalan ensimmäinen laitos walmis 1835.

luul.	7	28	
Muistiinpanoja:			
1 T. Albinus	Helmi. 17	1. Hyhryläisten tavallinen pöls-	
2 R. Janny	○ 6,58—3,27	fanomispäivä kaupungissa.	
3 T. Kunigunda	19	1. Kotich. 1874 l. korf. lunast.	
4 P. Adrian	20	Saman lainan arpomisaika	
5 L. Konon	○ 6,49—5,35	Maalisk. alussa.	
San. l. 28: 13. Rom. 2: 4—6.			
Pj. 139: 23, 24.			
6 S. 1 S. paast.	1 Rufousp.	22	Wen. Engl. 1872 ja 1875 l.
7 M. Perpetua	9,42 e.	23	obl. arv. Maaliskuussa.
8 T. Kilemon		24	3. Marckinat Torniossa.
9 R. 40 Marthya	○ 6,37—5,46	25	3. Toripäivä Lappeenrannassa.
10 T. Aurora		26	3. " Kuopiossa.
11 P. Vindician		27	10. " Kalajoella.
12 L. Gregorius	○ 6,28—5,53	28	13. Wen. 1866 palk. l. obl. arv.
1 Th. 4: 1—7. Matt. 15: 21—28.			
13 S. 2 S. paast.	Maalisk.	1	14. Läähtöpäivä lampuodeille.
14 M. Matilda		2	15. Syp. Kotich. l. korf. lun.
15 T. Kristofer	[-6,2	3	15. Rauhoitusaita alkaa haah-
16 R. Heribert	○ 0,17 a. ○ 6,16-	4	fan, isokurpan, joutuneen, jä-
			nifsen, metson, metjänhanhen,

Muistettavia tapahtuksia tässä

1. Taloudenharrastaja Pietari Juhana Vladh + Närpiössä 1816.
 2. Rätijalmi valloitettu 1611.
 3. Nikolai I + 1855; Aleksanteri II keisari-suuriruhtinas.
 4. Kuopio saa kaupungin oikeudet 1782.
 5. Ulpialan kotouksen päätös 1593. Viipurin läänin järjestämiskomitea kokoontuu 1812.
 6. Kuopion hiippakunta perustettu 1850. Tammikuun valtiokunta päättää työnä 1862.
 7. Mikkelin kaupunki perustettu 1838.
 8. Ministeriwaliofisiiteeri kreivi Robert Henrik Nehbinder + Pietariissa 1841.
 9. Piispa Maunu Olawinpoika Lawast + 1452 Raantalissa.
 10. Perintöruhtinas Aleksanteri Aleksandrowits synt. Pietariissa 1845.
 11. Taistelu Riwennawalla 1555. Nuorinewos John von Zulin + 1853 Helsingissä.
 12. Jaakko De la Gardie tulee armeijansa kanssa Moskovaan 1610.
 13. Kustaa IV Adolf otettu wangiksi 1809.
 14. Mattias Aleksanteri Castrén professori Suomen kielestä 1851.
 15. Promesjori Juhana Jaakko Kervander + Helsingissä 1848.
 16. Kustaa III haavoitettu 1792. G. G. Porthan + Turussa 1804.
- Suom. Kirjallisuuden seura perustettu Helsingissä 1831.

luul. l.	7	28	Muistiinpanoja:
17 T. Gertrud	5		foitaraisen, lyntölinnun, pel-
18 P. Edward	6		tofanan, peuran, pyhän, suor-
19 L. Joosep	○ 6,7—6,10	7	jan juunun, rielon, juofukon
Efes. 5: 1—9. Luf. 11: 14—28.			ja teuren juhteen.
20 S. 3 S. paast.		8	Tästä päivästä ei saa käyttää
21 M. Benedikt (Pentti)		9	toiraa munta tuun tarhun,
22 T. Viktor		10	juden ilweksen ja ahman jah-
23 R. Alfjel	○ 5,9 a. ○ 5,55—6,20	11	tiin.
24 T. Gabriel (Kaapo)		12	16. Suom. kirjallisuuden seu-
Ef. 7: 10—15. Luf. 1: 26—38.			ran vuosikokous Helsingissä.
25 P. Marian Alm. p.		13	17. Marckinat Mikkelissä.
26 L. Immanuel	○ 5,45—6,28	14	17. " Mitoriossa.
Gal. 4: 22—31. Joh. 6: 1—15.			17. Toripäivä Hjalmesa.
27 S. Kuolipaastojunn.		15	17. " Kurkijoella.
28 M. Maltus		16	Maalisk. lopulla: Syp. Kotich.
29 T. Joonas		17	l. obl. arvotaan.
30 R. Guibo	○ 0,12 a. ○ 5,33-	18	31. Lainmutainen pödsfano-
31 T. Amos	[-6,38	19	mis päivä hyhryläisille kau-
			pungissa.
			Ri. asewelm. kalenteria.

Kuusja entisillä ajoilla:

17. Arwid Kurki wannoo Riwennassa paawille uskollisuutta 1511. Säännöllinen liike alkaa Helsingin—Hämeenlinnan rautatiellä 1862.
18. Swartholman liuna antautuu 1808.
19. Säwelniekka Fredrik Pacius synt. Hamburgissa 1809.
20. Ulpialan päätös allekirjoitettu 1593.
21. Juhana Wilhelm Snellman fenatoriksi nimitetty 1863.
22. Kaarle IX kuningas 1604. Tähteintutkija F. W. A. Argelander synt. 1799 Memelissä. Jyväskylällä saa kaupungin oikeudet 1837.
24. Fredrik I kuningas 1720. Aleksanteri I keisari 1801. Suomen piipiafura perustettu 1812.
25. Fredrik I + Tukholmassa 1751. Pakkojowinto Kainuulla 1809.
26. Turun yliopiston perustaminen päätetty 1640.
27. Keisari Aleksanteri I wahvistaa Suomenmaan lailliset oikeudet 1809.
28. Keisari Aleksanteri I awaa Porwoon waltioapäivät 1809.
29. Kustaa III + 1792. Kustaa IV Adolf pantu arvostaan 1809. Suomen waltiofäädyt wannowat Aleksanterille uskollisuutta 1809.
31. Ensimmäinen terwakomppania saa oikeutensa 1648.

Suhtikun		Nuistiinpanoja:	
1 P. Harald	Maalisk. 20	1. Puoleksi vuodeksi pestä-	
2 L. Teodosius	○ 5,24—6,45 21	tulle palkolliselle (taupun-	
Ebr. 9: 11—15. Joh. 8: 46—59.		gissa) on viimeistään tänä	
3 S. 5 Sunn. paast. Ferdinand	22	päivänä annettava päästö-	
4 M. Ambrosius	23	firja, jos häntä tahtoo hän-	
5 L. Irene	24	tä pois panna.	
6 R. Wilho	5,34 c. ○ 5,12—25	1. Tähän päivään asti kes-	
7 L. Hegeippus	[-6,55 26	tää puoleksi vuodeksi pestä-	
8 P. Perpetuus	27	tun palkollisen oikeus pyn-	
9 L. Otto	○ 5,3—7,2 28	tää päästötodistusta, kun	
Fil. 2: 5—11. 1 Kor. 11: 23—29.		hänen palvelusaikansa päät-	
10 S. Palmusunnuntai	29	tyy Toukokuun 1 päivänä.	
11 M. Antipas	30	1. Wen. Engl. 1875 l. forf.	
12 L. Julius	31	luastetaan.	
13 R. Justinus	○ 4,51—7,11 1	Senkikirjoitus toimitetaan	
14 L. Tiburtius	⊕ 1,30 c. 2	Maaliskuun 15 ja Heinä-	
Fil. 2: 5—11. Luf. 23: 32—43.		kuun 15 päivän välillä.	
15 P. Piitkaperjantai	3		

Muistettavia tapauksia tässä

1. Kuustaa Mauri Armfelt synt. 1757 Marttilan pitäjässä. Fredrik Cygneus synt. 1807 Hämeenlinnassa.
3. Rokoustitutus käsketty 1804. Merikouluja perustettu Turkuun, Helsinkiin ja Vaasaan 1812. Längelmävesi uurtaa Raivannon kanavan ja purkaa wetenä Noineen 1830.
4. Markka määrätty Suomen rahaksi 1860.
5. Kaarle XI + Tukholmassa 1697.
6. Baltaneuvos freivi Arwid Horn synt. 1664 Halikossa.
8. Oulu perustettu 1605. Helsinki pääkaupungiksi määrätty 1812. Kielto suomalaista kirjallisuutta vastaan 1850.
9. Mikael Agricola + 1557. Elias Lönnrot synt. Sammatissa 1802.
10. Johana Gezelius nuorempi + 1718 Uplannissa.
11. Klaus Fleming + 1597 Pohjan pitäjässä.
12. Zuhana Terferus + 1678 Söderköpingissä. Pietari Abdr. Gadd synt. 1727 Pirkkalassa.
14. Baltiopäivät 1864 julistetaan päätetyiksi.
15. Uusi waltiopäiväjärjestys hyväksytty 1869.

Nuistiinpanoja:	
16 L. Patrik	4
1 Kor. 5: 7; 8. Mark. 16: 1—8.	
17 S. Pääsiäispäivä	5
Ap. tefor. 10: 34—43. Luf. 24: 13—35.	
18 M. 2 Pääsiäispäivä	6
19 L. Bernhard	7
20 R. Amalia	○ 4,30—7,29 8
21 L. Anselm	⊕ 11,18 a. 9
22 P. Alina	10
23 L. Prijo	○ 4,22—7,36 11
1 Joh. 5: 4—10. Joh. 20: 19—31.	
24 S. 1 Sunn. Pääsiäisen jälk.	12
25 M. Markus	13
26 L. Aletus	14
27 R. Antimus	○ 4,11—7,46 15
28 L. Tuure	⊕ 0,4 c. 16
29 P. Tyho	17
30 L. Mariana	○ 4,2—7,54 18

29. Suomen tiede-seuran wuosi-
päivä.

Suhtikuun kuluessa antawat
kansanvalistus-seuran asia-
miehet viimeistään wuotui-
set tilit heidän luonaan myh-
täwänä olevista kirjoista.

Si. ajewelw. talenteria.

Sananlasku:

Pida tallella talossa warawih-
to Walpurille; vielä Erkki-
nin innupi, Urpanuskin ui-
kuttaapi.

Kunsa entisillä ajoilla:

17. Arwid Bernhard Horn + 1742 Uplannissa. Kalevalan toinen
laitos walmis 1849.
18. Kreivi Alef. Armfelt synt. 1794 Niiasja. Siifajoen taistelu
1808.
19. Ensimmäinen kansakoululaetus 1858.
20. Kirkkoihin hautaaminen kielletään 1822.
21. Torsti Stålhandte + 1644 Sleswigissä. Kuolemanrangaistus
lakkautettu 1826. Lauri Stenbäck + 1870 Jyväskylässä.
23. Muuttia mainitaan ensikerran Suomessa asuwina 1286.
24. Adressi annetaan tammikuun waltioakunaa vastaan 1861.
25. Mateemikko Antti Zuhana Sjögren synt. Jitissä 1794.
27. Engelbrekt murhattu 1436. Kaarle Zuhana Adlercreutz synt.
1757 Riialassa. Newonlahden tappelu 1808.
29. Turku palaa puoleksi 1552. P. Brahe toistamiseen kenraali-
kuvernööri 1648. Prijo Kaarle von Döbeln synt. 1758 Län-
götinmaalla. Alekhanteri II synt. 1818 Moskowassa.

luut.			Muistiinpanoja:
1	Piet. 2:21-25. Joh. 10:11-16.	7	
1	S. 2 Sunn. pääf. j. Huhtif.	19	1. Pappien vuosii alkaa.
2	M. Manafius	20	1. Muuttopäivä puoleksi wno-
3	T. Nistinpäivä	21	deksi pestatuille palkollisille
4	R. Noosa	22	(ainoastaan kaupungissa).
5	T. Aleksandra	23	1. Jos asianhaarat niin waa-
6	P. Sigismund	24	tatiivat, saa kansakoulujen lu-
7	L. Stanislaus	25	kutausi tänä päivänä päät-
	Pi. 27:8. Joh. 6:51. 1 Tim. 2:4-6.		tyä ja on opettaja silloin
8	S. 2 Rufonsp.	26	welvollinen pitämään pien-
9	M. Timoteus	27	ten lasten koulua 15 p. ke-
10	T. Aino	28	säkuuta.
11	R. Mamertus	29	1. Skrupujen (ähriäisten) rau-
12	T. Lotta	30	hoitusaika alkaa.
13	P. Flora	1	1. Erl. 1868 l. obl. arv.
14	L. Korona	2	1. Walt. palk. l. obl. arv.
	Jaaf. 1:17-21. Joh. 16:5-15.		1. Kot. lahj. l. forf. lunast.
15	S. 4 Sunn. pääf. jätt. Sofia	3	1. Heli. wessj. l. forf. lunast.
16	M. Ester	4	1. Wen. Engl. 1880 l. forf.

Muistettavia tapahtumia tässä

1. Suomen kirkollis- wiraaston leski ja orpokassa perustettu 1842.
2. Kristoferin Maanlaki hwyähtetty 1442.
3. Wiaporin linna antautuu 1808.
4. Ensimmäiset maisterinwihkiäiset Turussa 1643.
5. Porwoon lufio wihitty 1726.
6. Juhana Ludwit Runeberg + 1877 Porwoossa.
7. Mattias Aleksanteri Cajtrén + 1852 Helsingissä.
8. Uusi kivitheatari Helsingissä palaa 1863.
9. Höyrylaiva lähtee ensikerta Turusta Tukholmaan 1837.
10. Rüstaa Horn + 1657 Skarassa. „Lea“ näytetään Helsingissä ensikerran 1869.
11. Suomen kielinliiton luennoissa jalkittu 1863. Kansakoulu-ajetus annettu 1866.
12. Rüstaa Waasa synt. 1496 Uplannissa. Juhana Wilhelm Snellman synt. 1806 Tukholmassa.
13. Suuri tulipalo Turussa 1656.
14. Adolf Fredrik synt. Gottorpissa 1710. Kaarle Ludwig Engel + 1840 Helsingissä.
15. Kaarle Ruutinpöytä + 1470. Kuuromyrkäinkoulu Kuopiossa perustettu 1862.

luut.			Muistiinpanoja:
1		7	
17	T. Rebecka	5	12. Gläinmarffinat Turussa.
18	R. Gero	6	13. Janna et Flora seuran
19	T. Emilia	7	wuosipäivä.
20	P. Karoliina	8	13. Tullee tavallisesti uusi ai-
21	L. Konstantin	9	lataulu tähtitiedon waltion
	Jaaf. 1:22-27. Joh. 16:23-33.		rantateillä.
22	S. Rufonsfunn.	10	16. Ransf. 5 milj. l. forf. lun.
23	M. Lydia	11	18. Gläinmarff. Kansalassa.
24	T. Marit	12	25. „Tammijaaressa.
25	R. Urbanus (Urpo)	13	31. Kewätsututausi päättyy
	Ap. tfr. 1:1-11. Mark. 16:14-20.		yliopistossa.
26	T. Helatuorsta	14	31. Lähtöpäivä hyyryläisille
27	P. Beda	15	kaupungeissa.
28	L. Germanus	16	Toukokuussa wiettää Mäntän
	1 Piet. 4:7-11. Joh. 15:26-16:4.		haara-osa wuosipäivän.
29	S. 6 Sunn. pääf. jätt.	17	
30	M. Basilius	18	
31	T. Petronella	19	

kuussa entisiltä ajoilta:

16. Pietarin kaupunki perustettu 1703.
17. Juhana Jaakko Nordström + 1874 Tukholmassa.
18. Tähtsinän rauha 1595. „Turun wiiikkojanomia“ perust. 1819.
19. Höyrylaiva kulkee ensikerta Saimaan kanawassa 1853.
20. Adolf Zivar Arwidsson juljettu Suomen yliopistosta 1822.
21. Piispa Hemming + Turussa 1367. Suomen Tiedeseura perustettu 1838.
22. Hamina palaa 1840, Pori 1852.
23. Dulu palaa 1822.
25. Tornio palaa 1762. Kofonistutus edistetään raha-awulla 1762.
26. Saara Elisabet Backlin synt. Oulussa 1790. Suwanto laskee wetenä Laatokkaan 1818.
27. Yliopisto wiettää kristinuskon Suomeen lewittämisen riemujuhlaa 1857.
29. Suuri tulipalo Turussa 1681. Normalikoulun suomalainen osasto keskeytetty 1873.
30. Keisari Pietari I synt. 1672 Moskowassa. Lainopillinen yhdistys perustetaan 1862.

Luult.	1.	Toukok.	2.	Muistiinpanoja:
1 R.	Nifodemus (Nifo)	○ 2,51—20	1.	Syhyrlyäisten vuosi alkaa.
2 T.	Wenla	[—9,6 21	1.	Ufeanlaatuistet palowakuu-
3 P.	Wiola	23	tutket uudistettawat.	
4 L.	Optatus	○ 2,47—9,10 23	1.	Storashaahlan rauhoitus-
Ap. tfr. 2: 1—13.	Joh. 14: 23—31.		aika loppuu.	
5 S.	Heluntaipäivä	4,59 a. 24	1.	lnt. raut. l. obl. arv.
Ap. tfr. 10: 42—47.	Joh. 3: 16—21.		1.	Wen. Engl. 1873 l. obl.
6 M.	2 Heluntaipäivä	Kustaa 25	1.	lunast.
7 T.	Robert	26	2.	Eläinmarffinat Pietäjäma-
8 R.	Salomo	○ 2,42—9,16 27	esjä.	
9 T.	Primus	28	2.	Eläinmarffinat Lantipoh-
10 P.	Swante	29	3.	jalasja.
11 L.	Barnabas	○ 2,40—9,20 30	5.	Kustantaja-yhtiön vuosi-
Rom. 11: 33—36.	Joh. 3: 1—15.		fokous Helsingissä.	
12 S.	P. Kolm. p. Ecto	8,36 a. 31	8.	Eläinmarffinat Afaan Toi-
13 M.	Ebla	1	jalasja.	
14 T.	Elisa	2	15.	Kewätlukufauki päätty kou-
15 R.	Witus	○ 2,38—9,23 3	luisia.	
			15.	Yliopiston kirjasto sulje-
			taan kuutaudeksi.	

Muistettawia tapauksia tässä

1. Suomen ensimmäinen seurakuntafokous alkaa 1876.
2. Räsby annettu waltiopestiin järjestämisestä Suomeen 1638. Kustaa Gabriel Hällström † 1844 Helsingissä. Sähkölennätin walmis Helsingistä Pietariin 1855.
4. Sotamarssi Kale Toit synt. Lohjan pitäjässä 1598.
5. Kemiantutkija Juhana Gadolin synt. 1760 Turussa.
6. Kustaa Waasa kuningas 1523. Ensimmäinen ritarihuoneen-järjestys 1626. Kaarle X Kustaa kuningas 1654.
8. Ensimmäinen rukouspäivän-plakaatti 1544.
9. Realikouluja perustettu Helsinkiin, Turkuun ja Waasaan 1847.
10. Daniel Juslenius synt. Mynämäellä 1676. Wiipuri antautuu 1710. Pori palaa 1801.
11. Gerit XIII kuninkaaksi walittu 1396. Porwoo palaa 1760. Julistus normalikoulun perustamisesta 1864.
12. Kansanwalistusseuran walmistawa fokous Jyväskylässä 1874.
13. Porrasjalmen taistelu 1789. Mannu von Bright synt. Haminanlahdella 1805.
14. Maaherra Lauri Juhana Ehrenmalm synt. 1688 Wiipurissa.
15. Turun howioikeus perustettu 1623.

Luult.	1.	Muistiinpanoja:
16 T.	Justina	4
17 P.	Detolf	5
18 L.	Leontius	6
1 Joh. 4: 16—21.	Lunf. 16: 19—31.	
19 S.	1 S. Kolm. p.	Siiri 7
20 M.	Florentin	8
21 T.	Albanus	9
22 R.	Paulinus	○ 2,38—9,26 10
23 T.	Adolf	11
Esj. 40: 1—8.	Lunf. 1: 57—80.	
24 P.	Juhana Kasi. p.	12
25 L.	Dawid	○ 2,39—9,26 13
1 Joh. 3: 13—18.	Lunf. 14: 16—24.	
26 S.	2 S. Kolm. p.	3,43 c. 14
27 M.	Stressens	15
28 T.	Leo	16
29 R.	Pietari	○ 2,42—9,24 17
30 T.	Martialis	18

Kuusja entiiiltä ajoilta:

16. Haminan kadettikoulu perustettu 1819.
17. Kaarle XII synt. Tukholmassa 1682.
18. Kristinuskon riennujuhla wietetään kaitissa kirkoissa 1857. Waltiopäiwätutkimus 1863.
19. Yliopiston päähuoneus Helsingissä wihitty 1832.
20. Kaarle Knuutinpoika Kuotfin kuninkaaksi walittu 1448.
21. Adolf Jivar Arwidsson † Wiipurissa 1858.
23. Naunmaa palaa 1682. Gafren lähtee enikerta Lapinmaalle 1838. Hämeenlinnan—Tampereen—Turun rautatie wihitty 1876.
24. Westeräsien waltiopäiwän päätös 1527. Historiantutkija Gabriel Rein † Helsingissä 1867.
25. Riennujuhla Augsburgin tunnustuksen johdosta 1830.
26. Lowiian kaupunki perustettu 1745.
27. Pultawan taistelu 1709.
28. Waasan howioikeus wihitty 1776. Piispa Frans Ludwif Schauman † 1877 Porwoossa.
29. Mattias Aktander synt. 1802 Jääskessä. Fabian Langenskiöld † Helsingissä 1863.
30. Hörylaiwalite alkaa Päijänteellä 1856.

Muistiinpanoja:	
1 P. Mero	Keijäl. 19
2 L. Mar. etj. p.	○ 2,45—9,22 20
1 Piet. 5: 6—11. Luuk. 15: 1—10.	
3 E. 3 E. Kolm. p.	21
4 M. Ilrika	6,56 e. 22
5 T. Melfer	23
6 K. Esajas	○ 2,49—9,18 24
7 T. Klaus	25
8 P. Kifian	26
9 L. Khrillus	○ 2,54—9,15 27
Rom. 8: 18—23. Luuk. 6: 36—42.	
10 E. 4 E. Kolm. p.	28
11 M. Eleonora	○ 3,53 e. 29
12 T. Herman	30
13 K. Joel	○ 3,1—9,9. Heinäl. 1
14 T. Joas	2
15 P. APOST. joko	3
16 L. Reinhold	○ 3,7—9,3 4

Muistettavia tapantia tässä

1. Suomen yhdyspankki aloittaa vaikutuksensa 1862, koulutus- hallitus 1870. Meinen teollisuusnäyttely avataan 1876.
3. Arkittehti Kaarle Ludvig Engstr. Berlinissä 1778. Sää- ristölainasto pääsee Wiipurinlahden pohjasta 1790.
5. Jaakkina Safari Dunder + Höneforsissa 1809. Maalari Maunu von Wright + Helsingissä 1868.
7. Kustaa Adolf Reuterholm synt. 1756, Nikolai I 1796.
9. Katarina II keisarinna 1762. Ruotsinjalmen taistelu 1790. Wirastojen muutto Turusta Helsinkiin tässä 1817.
10. Viimeiset maisterinvihtäiset Turussa 1827.
11. Samuel Chydenius hukut. Ristakosken 1757. Pietari For- stäl + Arapian Jerimisä 1763.
12. Kustaa Adolf tulee Suomen suuriruhtinaaksi 1610.
14. Kristian I istuu tutkimustarajia Turun linnassa 1463. La- puan taistelu 1808. Metsänteri II saapuu Helsinkiin 1876.
15. Turun yliopisto vihitty 1640; riemujuhla Helsingissä 1840. Ake Dott + 1640, Klaus Dott 1674. Robert Henrik Reh- binder synt. Paimiossa 1777.
17. Piispa Daniel Juslenius + 1752 Skarassa. Suurjaaren tais- telu 1788.

Muistiinpanoja:	
1 P. 1: 1—3. Joh. 15: 4.	
Pi. 119: 5.	
17 E. 3 Rufouspäivä	Melfis 5
18 M. Fredrik	7,13 a. 6
19 T. Saara	7
20 K. Margareta	○ 3,15—8,56 8
21 T. Johanna	9
22 P. Magdalena	10
23 L. Olga	○ 3,21—8,49 11
Rom. 6: 3—11. Matt. 5: 20—26.	
24 E. 6 E. Kolm. p.	Kristina 12
25 M. Jaakko	13
26 T. Martta	6,59 a. 14
27 K. 7 Unifekoa	○ 3,30—8,41 15
28 T. Botwid	16
29 P. Olavi	17
30 L. Griika	○ 3,37—8,34 18
2 Piet. 1: 16—18. Matt. 17: 1—8.	
31 E. 7 E. Kolm. p.	Selena 19

Kuusja entisiltä ajoilta:

18. Metsänteri I lopettaa Porvoon waltiopäivät 1809. Paino- wapaudenlaki annettu 1865.
19. Kaarle X pääsee voitolle Warjowan kolmepäiväisessä tappe- lusja 1656.
20. Ralmarin unioni 1397. Suomalainen raamatunkäännös wal- mis 1642.
21. Parkumäen taistelu 1789.
22. Piispa Arwid Kurki hukut. Öregrundin edustalla 1522.
24. Sigismund kuningas pantu arwostaan 1599.
25. Piispa Juhana Browallius + Turussa 1755.
26. Amiraali Klaus Laurinpoika Fleming + 1644.
27. Ehrenskiöld taistelee Hanfoniemellä 1714. Suomalainen ope- tuspatalsjona saa kaartin arwon 1829.
28. Herman Klauup. Fleming + 1673 Tukholmassa. Sota Wenä- jään vastaan Tukholmassa julistettu 1741.
29. Hallitusmuoto hyväksytty 1634.
30. Waltiopäivät Porwoossa 1614. Sotapäällikkö Gewerti Horn + 1615.
31. Reduktionijohtaja Klaus Hermaninpoika Fleming + 1685 Nache- nissa.

22. Toripäivä Loviisassa.
28. " Porwoossa.
Marraskuussa pois muuttawa
palkollinen saa tästä päivästä
alkaen (syyskuun 8 p:n
jaakka) pyyttää päästötodis-
tusta.

Jos suostuntaweron alainen
kuolee ennen tämän kuun
enl. päivää, ei hänen puo-
lesta tarvitse weroa suorit-
taa.

Kf. ajewelw. kalenteria.

Sananlasku:

Kuin otan hiukset nähtävät,
warta silloin wiifatteeji.

Muistiinpanoja:	
1 M. Piet. wank. Heinäk. 20	1. Kot. lahj. l. obl. arw.
2 T. Katarina 21	1. Walt. palk. l. farjat arw.
3 R. MARIA 6,22 a. 3,47-22	1. Grf. 1868 l. forf. lun.
4 T. Aristarkus (Tarffi) -8,24 23	1. Syn. kotim. l. forf. lun.
5 P. Dominikus 24	21. Ben. Engl. 1870 l. forf. lun.
6 L. Sifstus 3,53-8,16 25	
Rom. 8: 12-17. Matt. 7: 15-21.	9. Rauhottusaika loppu niidenkin hyödyllisten otusten suhteen joidenka ampuminen ei vielä viime kuussa ollut sallittu, (paitsi peltopyhyn suhteen).
7 S. 8 S. Kolm. p. 26	9. Metjästys koirilla vapaa.
8 M. Anriafus 27	11. Tähän aikaan on ruu- jaasti lentotähtiä nähtywinä.
9 T. Romanus 28	
10 S. Lauri 10,47 c. 4,4-8,5 29	
11 T. Eufanna 30	
12 P. Alara 31	
13 L. Hippolytus 4,11-7,57 1	
1 Kor. 10: 6-13. Luuf. 16: 1-9.	
14 S. 9 S. Kolm. p. Eufebius 2	
15 M. Jälf. Mar. p. 3	

Muistettavia tapauksia tässä

1. Suomen kielelle luwataan täydet oikeudet 1863. Jyväskylän seminary avataan 1863.
2. Mattias Afander + Helsingissä 1871.
3. Waaja palaa 1852.
4. Höytiäinen laskee wetensä Pyhäjärveen 1859.
5. Suorineuvos John von Julin synt. 1787 Oulussa.
6. Ensimmäiset vihollislaiwat saapuivat 1855 Viaporin edustalle.
7. Koulunjärjestys 1649. Kowa halla 1696. Turun rauha 1743. Adolf Jivar Arwidsson synt. Padasjoella 1791.
8. Vihollisarmeijat tulewat Ahwennanmaalle 1854. Koulunjärjestys annettu 1872.
9. Viaporin pommitus alkaa 1855. Kuutarahakanta määrätty Suomelle 1877.
10. Viipurin lufio perustettu 1641. Kowa halla 1697.
11. Pietari Adrian Gadd + Turussa 1797. Viaporin pommitus päättyy 1855.
12. Pähkinäsaaren rauha 1823. Turun linna antauu 1563. Stir-paino perust. Turkuun 1641. Anjalan liitto 1788.
13. Rob. Wilh. Ekman synt. 1808 Hudesjakaupungissa.
14. Wärälän rauha 1790. Frans Mikael Franzén + 1847. Bomarjundin pommitus alkaa 1854.
15. Semiantutkija Juhana Gadolin + 1852 Mynämäellä.

Muistiinpanoja:	
16 T. Brynolf 6,37 e. 4	16. Ransf. 5 milj. l. forf. lun.
17 R. Berner 4,20-7,46 5	20. Syyslufufauhi alkaa tan- jakouluttaja feminareisia.
18 T. Agapetus 6	31. Rauhottusaika Peltopyhyn suhteen loppuu.
19 P. Raunu 7	Statto ajewelwollisuus-kalente- ria.
20 L. Samuel 4,27-7,37 8	
1 or. 12: 2-11. Luuf. 19: 41-47.	
21 S. 10 S. Kolm. p. 9	
22 M. Jivar 10	
23 T. Sakus 11	
24 R. Berthly 10,25 e. 12	
25 T. Lowiisa 4,38-7,26 13	
26 P. Sefyrinus 14	
27 L. Rufus 4,44-7,17 15	
1 Kor. 15: 1-10. Luuf. 18: 9-14.	
28 S. 11 S. Kolm. p. 16	
29 M. Joh. Mast. f. leiff. 17	
30 T. Gemil 18	
31 R. Arwid 4,54-7,5 19	

Kuussa entisistä ajoilta:

16. J. M. Sprengporten synt. 1741. Bomarjund antautuu 1854.
17. Fredrika Bremer synt. Piikkiössä 1801. Mawunden taistelu 1808.
18. Suomen jenaatti eli hallitusneuvosto pantu alkun 1809.
19. Wiipuri saa kaupungin oikeudet 1403. Ballantumous 1772. Kuusta Mauri Armfelt + 1814.
20. Boo Juhonpoika Grip + 1386. Kolera alkaa Helsingissä 1831.
21. Sallitusmuotu hyväksytty 1772. Karstulan taistelu 1808. Kaarle Juhana Adlercreutz + 1815 Tufholmasja.
22. Raawali Juusten + Turussa 1576.
23. Kowa halla 1696. Lappeenrannan taistelu 1741.
24. Paffowinto Helsingissä 1742. Ruotinsalmen ensimmäinen taistelu 1789.
26. Baltiopäiwät Turussa 1657. Alfjanteri I Suopiossa 1819.
27. Rörblingin taistelu 1634. Sankoniemen linnoitukset räjähyt-
tään ilmaan 1854.
28. Baltiopäiwät Turussa 1676. Alfjanteri I saapuun Kajaaniin 1819.
30. Raantaalin luostari perust. 1438. M. Orenstjerna perustaa
tanjakoulun Kemiölle 1649. Juh. Browallius synt. 1707.
Ludentaupungin rauha 1721. Viitto Turussa solmittu 1812.
31. Juhana August Sandels synt. 1764 Tufholmasja.

luft. l.		28. l.	Muistiinpanoja:
1	L. Nigibius	3,42 c.	Elaf. 20
2	P. Justus		21
3	L. Serafina	○ 5,1—6,56	22
2 kor. 3: 4—18. Mark. 7: 31—37.			
4	E. 12 E. Kolm. p.	Moose	23
5	M. Gudofus		24
6	L. Safari		25
7	R. Regina	○ 5,10—6,44	26
8	L. Mar. Jynt.	p. ○ 6,19 a.	27
9	P. Geverti		28
10	L. Teodard	○ 5,17—6,34	29
Gal. 3: 16—22. Luut. 10: 23—37.			
11	E. 13 E. Kolm. p.	ALEKSANTERI	30
12	M. Shrus		31
13	L. Amatus	Syysk.	1
14	R. Aida	○ 5,27—6,22	2
15	L. Rifetas	€ 9,41 a.	3
Muistiinpanoja:			
Notich. 1874 l. obl. arv. tämän tuun alussa.			
1. Notich. 1874 l. korf. lun.			
1. Wen. Engl. 1871 l. korf. lun.			
1. Syyslukufauji alkaa yliopistosja ja kouluisja.			
8. Viimeinen päivä, joll. palkollinen saa pyytää päästötodistusta isännältä. Myöskin viimeinen päivä, jolloin isäntä on oikentettu antamaan päästökirjaa palkolliselle, jota hän ei aio pitää seuraavana vuonna.			
8. Markkinat Tampereella.			
13. Wen. 1866 palk. l. obl. arv.			
2. 13. korf. lun.			
15. Syys. Notich. l. korf. lun.			

Muistettavia tapantia tässä

1. Nuonan taistelu 1808.
2. Bomarfundin linna räjähtetään ilmaan 1854.
3. Kustaa Finck lästynhaltija Suomessa 1559. Kirkkolaki annettu 1686.
4. Turku palaa 1827. Kova ja pienen halla 1867.
5. Juhana Gezelius nuorempi synt. 1647.
6. Gerik XII käy Turussa 1557. Kustaa Waaja 1530. Koffola, Huftarleppyn perust. 1620. Breitenfeldin taistelu 1631. Saimaan kanava avattu ja Wiipurin linna palaa 1856.
7. Kätkälmä antautuu 1710. Porihanin muistopatsas Turussa paljastettu 1864. Muinaismuistopöydän jäännöt hyödyntetty 1870.
8. Liife alkaa Riihimäen-Pietarin rautatiellä 1870. Suomalaisen alkeisopiston huone Helsingissä vihitty 1878.
9. Pietari Brahe + 1680 Bogefundissa. Kaarle Gollan + Helsingissä 1871.
10. Kaarina Maununtytär + Viikkilässä 1612, M. Galonius + Turussa 1817.
11. Drawaisten taistelu 1808. Hämeenlinna palaa 1831.
12. Ojamon rautatien vasen jaapi oikudet 1542. Maalaisten palomakennusyhdistys perustettu 1858, hypoteettiyhdistys 1859.

luft. l.		28. l.	Muistiinpanoja:
16	P. Eufemia		4
17	L. Elisabet	○ 5,34—6,13.	5
Gal. 3: 16—24. Luut. 17: 11—19.			
18	E. 14 E. Kolm. p.		6
19	M. Fredrika		7
20	L. Augusta		8
21	R. Matteus	○ 5,44—6,1	9
22	L. Maurits		10
23	P. Tekla	● 1,34 c.	11
24	L. Gerhard	○ 5,51—5,52	12
Gal. 5: 25—6:10. Matt. 6: 24—34.			
25	E. 15 E. Kolm. p.		13
26	M. Ayprianus		14
27	L. Damianus		15
28	R. Leonard	○ 6,1—5,40	16
29	L. Niffo		17
30	P. Hieronymus	● 11,28 c.	18
Muistiinpanoja:			
15. Markkinat Turussa.			
15. Eläinmarkkinat Mouchijärven Häijössä.			
20. Eläim. Vanttipohjassa.			
21. " Kaujalassa.			
21. Markkin. Kemissä.			
22. " Naumalla.			
22. Kätkälmellä.			
22. Toripäivä Kuopiossa.			
22. Eläim. Akaan Toijalassa.			
27. Markkin. Oulussa.			
28. " Maarianhaminassa.			
28. Eläim. Tammihaareissa.			
29. Markkin. Hämeenlinnassa.			
29. Toripäivä Mikkilässä.			
29. Eläinmarkkinat Suittisten Lauttakylässä.			
Hyp. Notich. l. obl. arv. tämän tuun lopussa.			

kuussa entisiltä ajoilta:

17. Herman Klump. Fleming synt. 1619 Louhijäressä. Haminan rauha 1809.
18. Aleksanteri II avaa walttiopäivät Helsingissä 1863.
19. Amiraali Klaus Kristerinpoika Horn + 1566.
20. Raamattun juonennoksen korjaaminen täsketty 1681.
21. Piispa Olawi Maununpoika + 1460. Lauri Juhana Ehrenmalm + 1774.
22. Suuri tulipalo Turussa 1678.
23. Lauri Gabr. von Haartman synt. Turussa 1789. Suomen perustuslait ilmestytty painosta 1861.
24. Porwoo tulee kapitulintaloupungiksi 1724. Piispa J. L. Schauman synt. 1810 Rantamäellä, Gerik Kustaa Euren 1818 Porissa.
25. Augustin Ehrenwärd synt. Bestmanlannissa 1710.
26. Piispa Jaakko Gadolin + 1802 Turussa.
27. Piispa Eskil Petrus + 1657 Turussa.
28. Kustaa Waaja + 1560. Gerik XIV otettu wangiksi 1568.
29. Liesnan taistelu 1708. Rutto ilmestyy Turkuun 1710.
30. Kaarle herttua valloittaa Turun linnan 1597.

luku	Shysf.	Muistutpanoja:
1 L. Memigius	○ 6,7—5,30	18. afewelw. kalenteria.
3 Im. r. 12: 7—12. Matt. 18: 1—11.		1. Ben. Engl. 1872 l. korf. lun.
2 S. Mikkelin p.	Ludwig 20	1. " 1875
3 M. Ewald	21	4. " Marckin" Helsingissä. "
4 T. Frans	22	4. " " lundesja kaupun-
5 K. Blacibus	○ 6,17—5,18	gisja.
6 T. Bruno	24	4. Gläinmarckinat Shysmäsja.
7 P. Virgitta	⊕ 3,39 c. 25	5. " " Turussa.
8 L. Demetrius	○ 6,25—5,9	5. Marckin. Heinolassa.
		5. " " Viipurissa.
Gef. 4: 1—6. Luuk. 14: 1—11.		6. " " Lappeenrannassa.
9 S. 17 S. Kolm. p.	27	6. " " Porvoossa.
10 M. Josefina	28	6. " " Naahessa.
11 T. Probus	29	6. " " Ustelaassa.
12 K. Walfrid	○ 6,35—4,57	6. Toripäivä Savonlinnassa.
13 T. Teofilus	Lotaf. 1	11. Marckin. Loviisassa.
14 P. Kalistus	[-4,49	13. " " Haminassa.
15 L. Heta	⊕ 4,6 a. ○ 6,42-	13. " " Tammisaaressa.

Muistettavia tapauksia tässä

1. Tampere perustettu 1779. J. M. Sprengporten + Pietarisja 1819. Viipurin howioitus vihitty 1839. Suomalainen alkeisopisto avataan Jyväskylässä 1858.
2. Baasa perustettu 1606, Helsinki muutettu nykyiseen paikkaansa 1639.
4. Suomi annetaan Kaarle Snuntinpojalle läänitykseksi 1440. Kaarle IX synt. 1550 Tukholmassa. Aug. Ehrenward + Saaristen wirtatalossa 1772.
5. Kaarle Snuntinpoika synt. 1409.
6. Pääkänne taistelu 1714. Naah palaa juurimmaksi osaksi 1810. Mliopiston luennot alkavat Helsingissä 1828.
8. J. K. von Döbeln jättää jäähyväiset Suomen armeijalle 1809.
10. Viipurin lufio vihitty 1641. Runoilija Aleksis Kivi synt. 1834 Murmijärvellä.
11. Sotawäen lesti- ja orpokassa perustettu 1819, lääkäri seura 1835.
12. Kauppajärjestys annettu 1617. Viipurin Suom. Kirj. seura perustettu 1845.
13. Piispa Jaakko Gadolin synt. Strengnäsissä 1719.
14. Maunu Olawinpoika Tawasi synt. 1357. Westfalin rauha 1648. Senhuuri pantu toimeen 1829.
16. Huotajakolaitos ehdotettu jäädytty 1682. Matelille ja papistolle annetaan uudet erioikeudet 1723.

luku	Pi. 18: 47. 1 Tesf. 5: 18. Tj. 104: 33—35.	Muistutpanoja:
16 S. 4 Rufouspäivä	4	Ote valkkausjäännöstä:
17 M. Lucina	5	Jännän pitää palkolliselle,
18 T. Luukas	6	kuin se palveluksesta lähtee,
19 K. Ptolemeus	○ 6,52—4,37	antaa päästökirja, joka to-
20 T. Kasper	8	tuuden ja oikouden mukaan
21 P. Urjula	9	siältää: 1) palkollisen nimen,
22 L. Sewerus	○ 6,59—4,29	2) palvelusajan päästökir-
		jan antajan luona, 3) miten
Gef. 4: 22—28. Matt. 9: 1—8.		palkollinen on itseensä käyt-
23 S. 19 S. Kolm. p.	⊕ 4,11 a. 11	tänyt ja palveluksensa toi-
24 M. Ewergistus	12	mittanut, 4) ajan miltä pal-
25 T. Krispinus	13	kollinen on vapaa toiseen
26 K. Amanda	○ 7,9—4,18	palvelukseen rupeamaan, 5)
27 T. Sabina	15	päästökirjan wuosi- ja päi-
28 P. Simon Judas	16	wäluvun, 6) jännän omakä-
29 L. Narcisus	○ 7,17—4,9	tisen nimitirjoitusten, taikka
		hänen puumerkinä ja fir-
Gef. 5: 15—21. Matt. 22: 2—14.		jantetijan nimen.
30 S. 20 S. Kolm. p.	⊕ 6,27 a. 18	
31 M. Artur	19	

kuussa entisiltä ajoilta:

17. Baltiopäiväjärjestys annettu 1723.
18. Suomalainen wirtkirja ilmestyn Tukholmassa 1658.
21. Birger Jaarli + 1266. Metus ijoaosta Suomessa 1756. J. M. Sprengporten menee Venäjän palvelukseen 1786. Mliopiston muutto Helsinkiin tästetty 1827.
22. Sisipäällikkö Tapani Löfving + 1777.
23. Kustaa Horn synt. 1592 Orbyhusin linnassa. Yrjö Aug. Wallin + Helsingissä 1852.
24. Kaarle Armfelt + Bernajalla 1736. J. A. Wallin synt. Ahwenan Sundissa 1811.
25. Suomentielisiä Mliopiston wäitöskirjoja jallitaan 1858.
26. Lauri Stenbäck synt. 1811 Wöhrissä. Paawo Korhonen + 1840.
27. Pietari Brahe kenraalikuvernööri 1637. P. A. von Bonsdorff synt. Turussa 1791. Koljomvirran taistelu 1808.
28. Margareta Tuningatar + 1412.
29. Suomi jaettu kahteen laamannikuntaan 1435. Jjo reduktioni jäädyttiä päätetty 1680.
30. Kaarle IX + 1611 Tukholmassa. Kustaa Filip Orens + 1785 Tukholmassa.
31. Turun howioitouden ensimmäinen istunto 1623. Hstkonpuhdistuksen riemujuhla 1817; ja Suomen ewankel. seura perust.

Muistiinpanoja:	
1 T. Pyh. miest. p. Lokaf. 20	1. Palkollisten muuttoaika.
2 K. Topias 7,28—3,59 21	1. Grf. 1878 l. obl. arv.
3 T. Erland 22	1. Balt. palk. l. obl. num. arv.
4 P. Amatius 23	1. Ven. Engl. 1873 l. obl. arv.
5 L. Malafias 7,36—3,51 24	1. Kot. lahj. l. forf. lunast.
Jlm. R. 7: 2—12. Matt. 5: 1—12.	
6 S. Pyh. miest. p. 3,43 a. 25	1. Sels. wessij. l. forf. lun.
7 M. Engelbert 26	1. Nautatien fuksuohje tawals-
8 T. Willehad 27	lifesti muutetaan.
9 K. Teodor 7,46—3,41 28	Ben. Engl. 1880 l. forf. lun.
10 T. Martti Luth. 29	8. Merfurius käy auringon
11 P. Martti piispa 30	editse (ei näy Suomessa).
12 L. Konrad 7,54—3,34 31	9. Historiallisen seuran wuosip.
Jil. 1: 3—11. Matt. 18: 23—35.	
13 S. 22 S. Kolm. p. Marrask. 1	13. Lentotähtiä tawallista run-
14 M. Synpatus 0,41 a. 2	saammin nähtyissä.
15 T. Leopold 3	15. Rauhoitusaika peltopyhyn
	juhkeen alkaa.
	16. Ransk. 5 milj. l. forkoli-
	put lunastetaan.
	27. Ilusi kirkkowsuoi alkaa.

Muistettawia tapauksia tässä

1. Kuistaa IV Adolfi hnt. 1778. Talousseuran ensimmäinen istunto 1797. Jaana ja Flora seura perustettu 1821.
2. Pietari Brahe Turun yliopiston kansleri 1646. Ensimmäinen maanviljelyskotous pidetty Turussa 1847.
4. Turun piispa Johannes I tulee arkkipiispaiksi Ilypalaan 1290.
5. Pontus de la Gardie hukkuu Narowa-jokeen 1585.
6. Vägenin taistelu; Kuistaa II Adolfi + 1632.
7. Robert Henrif Nehbinder tulee Suomen asiain waltiosihteeriksi 1811.
8. Kaarle X hnt. 1622. Rahamutos määrätty 1865.
9. Kaarle Armfelt hnt. Znterisissä 1666. H. G. Porthan hnt. Wiitajaaressa 1739.
10. Tuotepalakatti annettu 1724.
11. Sten Sture saa Suomen läänityksensä 1497. Kaswatusoppilaisen yhdistön walmistawa kokous 1863.
12. J. S. Dunder hnt. 1774. Suomalainen deputationi kotoontuu ensikerta Pietarissa 1808.
13. Merenalainen sähtölännäin-johdo luotiin walmis 1860.
14. 9 komiteaa asetetaan waltiosäädösasioita walmistelemaan 1862.
15. Waltanewos Klaus Aftenpoika Tott hnt. 1616.

16 R. Edmund	○ 8,5—3,25	4	Jos palkollinen muuttaa to- esta seurakunnasta, niin an- takaan kohta muuttokirjanja isännälle, joka viimeistään 14 päivästä antaa sen kirkko- herralle.
17 T. Anian		5	
18 P. Ralfimus		6	
19 L. Lambert	○ 8,12—3,19	7	
2 Tesj. 1: 3—10. Matt. 25: 31—46.			
20 S. Tuomiofunn.		8	Sananlasku: Simo filtojo tekee, Martti maata wahwistaapi, Antti aijoja pance, Nikolaus niwoopi kiinni.
21 M. Heliodorus	● 6,1 e.	9	
22 T. Cecilia		10	
23 K. Mlemens	○ 8,22—3,11	11	
24 T. Kristogonus		12	
25 P. Katarina		13	
26 L. Dagmar	○ 8,28—3,6	14	
Rom. 13: 11—14. Matt. 21: 1—9.			
27 S. 1 S. Adwent.		15	
28 M. Sten	● 1,41 e.	16	
29 T. Saturninus		17	
30 R. Antero	○ 8,37—3,0	18	

Kuusja entisiltä ajoilta:

16. Promessori Pietari Kalm + 1779.
17. Juhana III + 1592 Tukholmassa. Katarina II + 1796 Pietarissa. Helsinki palaa 1808. Fabian Langenskiöld hnt. 1810 Sääksmäellä.
19. Olkijoen pakkosowinto 1808. N. M. Sprengtporten Suomen kenraalikuvernööriksi nimitetty 1808.
20. Narwan taistelu 1700. Kreiwi Berg eroaa kenraalikuvernööriwiraasta 1861.
21. Pietari Brahe saapuu Turkuun kenraalikuvernöörinä 1637. Pietarisaari perustettu 1660.
22. Reduktionitoimi jätetään kuminkaan waltaan 1682.
23. Kaarle Kuuntinpoika Norjan kuninkasiksi kruunattu 1449.
24. Kaarle XI hnt. 1655 Tukholmassa.
25. Elisabet I keisarinna 1741, Kuistaa Gabr. Hällström hnt. 31-majoella 1775.
26. Turun yliopisto uudestaan wihitty 1722. „Daniel Hjort” ensikerran näytetty 1862. Ylioppilashuone wihitty 1870.
28. Ilusi teateri Helsingissä wihitty 1860.
29. Joenjuu perustettu 1848.
30. Wiipurin pamaus 1495. Kaarle XII + 1718. Muustialan maanviljelysekpisto perustettu 1837.

Luft. L.			Muistiinpanoja:
1	T. Eligius	Marrask. 19	Luft. raut. l. obl. arv. Joulus-
2	P. Beata	20	kuussa.
3	L. Sefanias	21	1. Ben. Engl. 1873 l. forf. lun.
Rom. 15: 4—13. Luft. 21: 25—36.			1. Toripäivä Rajaaniissa.
4	S. S. Advent.	22	5. Melkein täydellinen kuun-
5	M. Selma	23	pimeneminen, alkaa 5,7 eht.
6	T. Mikolaus (Niilo)	24	on 6,18 suurimmallaan ja
7	K. Agaton	25	8,29 loppunut.
8	T. Mar. fit.	26	7. Markkinat Kolariissa.
9	P. Anna	27	8. Toripäivä Korpielässä.
10	L. Judit	28	13. " Joensuuissa.
1 Kor. 4:1—5. Matt. 11: 2—10.			14. " Nurmeksesä.
11	S. S. Advent.	29	15. " Jyväskylässä.
12	M. Albalbert	30	16. Markkinat Kittilässä.
13	T. Lucia	1	15. Syyskuukunsi päättyhyli-
14	K. Jsidorus	2	opistosä.
15	T. Jreneus	3	20. Syyskuukunsi päätt. fan-
16	P. Vatsarus	4	satoulytt. seminarissa ja kou-
			luissa.

Muistettavia tapauksia tässä

1. Aleksanteri I + 1825. Suomen kielen tutkintoa waadittu wirtamiehiltä 1851.
2. Painowapauden laki annettu 1766. Mattias Aleksanteri Gaförén synt. 1813 Terwolasia.
3. Porwoon saa kaupunginoikendut 1546, Heinola 1779. P. J. Bladh synt. 1746.
4. Lundin taistelu 1676. Jaakko Tengström synt. 1755 Koffolasia.
5. Kristina ja Naabe perustetut 1649. Piittärannan waskikawos saapi oikendut 1832.
6. Kirkkolaki annettu 1869.
7. Kristina turingatar ryhty hallitukseen 1644.
8. Kristina f. 1626. Metus kaupunkien tunnallishallituksesta 1873.
9. Kustaa Adolff synt. Tukholmasia. 1594. Tehtaanijäntä N. L. Arppe + Wärtilässä 1861.
10. S. G. Porthan tulee promessoriksi 1777. Yrjö Koskinen synt. Waajasia 1810.
11. Wälskötöitä luvattu 1808 ja 1861. Kaupunkien palowatuu-tyhtiö perust. 1832.
12. Waihto- ja lainakonttori (Suomen pankki) perustettu 1811 Turkuun.
13. Albrekt kuningas Turussa ja walloittaa linnan 1364. Sten Sture wanh. + 1503.

Luft. L.			Muistiinpanoja:
17	L. Ignatius	5	21. (Tuomaanpäivä). Ennen
Fil. 4: 4—7. Joh. 1: 19—28.			tätä päivää pitää lampuo-
18	S. S. Advent.	6	din, wuotta ennenkuin wuo-
19	M. Jiat	7	ra-aika loppuu, jos hän tah-
20	T. Jaakob	8	too wuokraamasta tilasta ja
21	K. Tuomas apost.	9	sen wilelemisestä itseänsä
22	T. Joosep	10	ylössanoa, tätä ylössanomis-
23	P. Israel	11	ta toimittaa.
24	L. Adam, Gewa	12	21. Tavallinen ylösskantopäi-
Gi. 9: 2. Luft. 2: 1—20.			wä maalla.
25	S. Joulupäivä	13	21. Markkinat Kuusamossa.
Ap. ff. 6:8—25. Matt. 23: 34—39.			29 " Jnariissa.
26	M. Tapanin p.	14	Joulukuussa walitsawat useam-
27	T. Joh. ewant.	15	mat. Kansanwalistus-seuran
28	K. Wiatt. last. p.	16	haara-ajast. toimikuntansa.
29	T. Tuomas piispa	17	31. Ne, jotka eiwät ole tottu-
30	P. Dawid (Taawi)	18	neet pitämään kirjaa tulois-
31	L. Sylwester	19	tansa ja menoistansa, tefewät
			wiijaasti, jos aloittawat täs-
			tä päivästä.

kuussa entisiltä ajoilta:

14. Gerit Fleming + 1548. K. G. Mannerheim f. 1759. J. B. Bipping f. 1783. Wänr. Stoolin Tarinat ilmestywät, I 1848, II 1860.
15. Tammisaari saa kaupungin oikendut 1546.
16. Lauri Gabr. von Haartman + 1859. Siwiilileksi- ja orpo-lasjan perustaminen fäädetty 1824.
17. Johtokunta koskenperkkauksia warten päätetty 1799.
18. Maunin Katoluffo + 1290. Kaarle XI ryhty hallitukseen 1672.
19. Niilo Ludwit Arppe f. 1803 Kiteellä. Metus maataupasta 1859.
20. Gabr. Rein synt. 1800 Jääskessä, Juh. Jaakko Nordström Turussa 1801.
21. Juhana III synt. 1537 Tukholmasia.
22. Yrjö August Wallin nouse Sinai-wuorelle 1846.
23. Maun Fleming lähtee Kuujatotaan 1596. Aleksanteri I f. 1777.
24. Sisipäällikkö Tapani Löfving synt. 1689. Kaarle XII:n armeijasta 4,000 miestä tuolee wiluun 1708.
26. Ilskelan kirkko wajoo maahan 1825. Arkipiispa Jaakko Tengström + 1832.
27. Mattias Caloniuss synt. 1737. Kustaa Adolff Meuterholm + 1813. Newellwollisuuslaki annettu 1878.
30. Piispa Martti Skytte + 1550.
31. Fredrika Bremer + 1865 Årffasä. Alekss Kiwi + 1872 Tuusulasia.